

İslam Konferansı Örgütü Parlamento Birliği Tüzüğü

15-17 Haziran 1999 tarihlerinde Tahran'da 1-3 Rabi-ul-Awal 1420 adresinde İKÖ üyesi ülkeleri yasama ve/veya danışma meclisleri veya benzer organların (parlamentolar) başkanları ve temsilcileri,

Kutsal İslam ilkeleri ve öğretilerini rehber yaparak, Müslümanların saflarını sıklaştırmaları ve birliklerini geliştirmeleri çağrısında bulunarak,

" Bir insana günah ve saldırganlıkla değil, iyilik ve sevgi ile yardım et (5:2)" şeklindeki Allah'ın sözlerinin uygulanmasının İslam'daki işbirliği ilkesine olan taahhütleri olduğunu tekrarlayarak,

İslam'da danışma (şura) ilkesinin altını çizerek, şiddeti reddeden ve dostça diyaloga yönelten kutsal İslam inancının prensiplerinden esinlenerek,

Tüm toplumların yaşamlarının politik, ekonomik, sosyal ve kültürel yanlarında parlamentoların rolünün artan önemini bilincinde olarak,

İKÖ'nün Tüzüğündeki egemenlik, devletlerin toprak bütünlüğü ve çatışmalara barışçıl çözümü de içeren hedef ve ilkelerine saygıyı tekrarlayarak,

İslam dünyasının başta Kudüs olmak üzere karşı karşıya olduğu tehlike ve zorlukların bilincinde olarak,

İslam dünyasının gelişimine hizmet eden İslami öğretilerden alınan karşılıklı danışma ve işbirliğinin geliştirilmesini gerektiren İslam dünyasının karşı karşıya olduğu ekonomik, kültürel ve sosyal zorlukları göz önünde bulundurarak,

Bu tüzüğün kabulü vesilesiyle İKÖ üyesi devletlerin yasama ve/veya danışma meclisleri veya benzer organların (parlamentolar) oluşturduğu birliğin kuruluşunu ilan ederiz. Bundan böyle bu tüzükte bu kurum "birlik" olarak anılacaktır.

Madde 1

Hedefler

Birlik aşağıdaki hedeflere ulaşmayı amaçlamaktadır.

1. İslam Medeniyetinin farklı yönlerini vurgulayarak, kutsal İslami ilkelerinin yayılması,
2. İKÖ üyesi ülkelerde her üyenin Anayasası ve koşullarına uygun olarak İslami şura ilkesinin uygulanmasının geliştirilmesi ve desteklenmesi,
3. Uluslararası arenada ve örgütlerde İKÖ üyesi parlamentolar arasında ayrıntılı ve yararlı işbirliği ve koordinasyon için bir çerçeve sağlanması,

4. İKÖ üyesi parlamentolar arasında toplantı ve diyalogların artırılması, Parlamenterin karşılıklı olarak tecrübelerinden faydalanması, İKÖ üyelerinin çıkarına olan ekonomik, kültürel, sosyal ve politik konuların tartışılması, kültürel, politik ve ekonomik dominasyonu dayatma girişim ve tehlikelerine karşı müdahale etme ve bu konu üzerinde uygun kararlar alma,
5. Ortak hedefler oluşturma amacıyla diğer parlamenter, hükümet veya hükümet dışı örgütler ile ilişkilerin, işbirliği ve koordinasyonun güçlendirilmesi,
6. Adalet temelinde insan hakları ve insani ilkelere saygıyı artırmak ve savunmak ve barışı oluşturmak için dünya halkları arasında koordinasyonun güçlendirilmesi,
7. İKÖ Şartı ve BM Şartı'na göre, Mevcut Tüzükteki hiçbir şeyin Birlik ve organlarına herhangi bir üye devletin iç hukuku ve bununla ilgili konularda müdahale hakkı izin vermeyeceğini teyid eder. (İran İslam Cumhuriyeti tarafından önerilmiştir.)

Madde 2

Üyelik

1. Birlik İKÖ üyesi parlamentolardan oluşacaktır.
2. Birlikteki üyelik diğer bölgesel veya uluslararası parlamenter gruplara üyeliği sınırlandırmayacaktır.
3. Bölgesel veya uluslararası organizasyonlar Yürütme Komitesinin tavsiyesi ve Genel Kurulun onayı ile Birliğin Genel Kurulu'na gözlemci olarak katılabilirler, Gözlemci statüsü, müslüman toplulukları barındıran ülkelere de Yürütme Komitesi'nin tavsiyesi ve Konferansın onayı ile verilebilir. İKÖ'ye gözlemci parlamentolar Birliğin Genel Kurulu'na gözlemci olarak katılabilirler. Gözlemciler görüşlerini ifade edebilirler ancak oy kullanamazlar.

Madde 3

Organlar

Birliğin organları şunlardır:

1. Konferans
2. Genel Komite
3. İcra Komitesi
4. Genel Sekreterlik

Madde 4

Konferans

OLUŞUM, İŞLEVİ, KARARLAR

1. Konferans Birliğin üye parlamentolarının Meclis Başkanları veya temsilcisi ile buna ilave olarak Birliğin her üyesinden en fazla 4 parlamenterden oluşacaktır.
2. Ev sahibi ülkenin Parlamento Başkanı Konferans toplantılarını yönetecektir. Konferans, delegeler arasından diğer coğrafik bölgeler göz önünde bulundurularak 2 Başkan Yardımcısı ve bir rapor yazıcı seçecektir.
3. Konferans Bürosu, Konferans Başkanı, 2 Başkan Yardımcısı ve raportörden oluşacaktır. Genel Sekreterin yardımcı olacağı Büro, Konferanstaki çalışmaların sorumluluğunu alacaktır.
4. Konferans 1. Maddede belirtilen hedeflere uygun konuları görüşecektir. Uygun öneriler, kararlar ve tavsiyeleri kabul edecektir.
5. Konferans gündemindeki maddeleri müzakere edecek gerekli Komiteleri ve diğer alt organları oluşturabilir. Bu organlar raporlarını ve önerilerini Konferans'ın kararı doğrultusunda Konferans'a veya Genel Komite'ye iletir.
6. Delegasyonlar, Konferans'ın kabul ettiği kararları ve tavsiyeleri kendi Parlamento ve Hükümetlerine bildireceklerdir.
7. Birliğin herhangi bir üyesi Konferans'ın olağanüstü toplanmasını talep edebilir. Birlik üyelerinin çoğunluğu tarafından bu talep desteklendiği takdirde Başkan olağanüstü Konferansı toplayacaktır. Olağanüstü Konferans, ancak toplanmasına neden olan maddeyi görüşebilir.

Madde 5

1. Konferans her yıl toplanacaktır. Yeri ve tarihi İcra Komitesi tarafından önerilecek ve Genel Komite tarafından kabul edilecektir. Genel Komite, Konferans'ın yeri ve zamanını değiştirebilir veya erteleyebilir. Konferansa ev sahipliği yapacak ülke olmadığı takdirde, Genel Komite'nin koordinasyonunun ardından merkezde toplanacaktır.

Madde 6

1. İcra Komitesinin tavsiyesi üzerine Genel Komite, Konferansa iletmek üzere bir taslak gündem hazırlayacaktır.
2. Birlik üyeleri Konferansın toplanmasından en az iki ay önce Konferansın taslak gündemine ek gündem maddesi(leri) ekleme hususundaki önerilerini İcra Komitesine iletir.

Madde 7

1. Konferans ilk oturumun başında gündemi kabul edecektir.
2. Konferans, Delegasyon Başkanlarının önerisi üzerine gündeme ek madde dahil edebilir.
3. Konferans, Birlik üyelerinin yarısından fazlasıyla toplanabilir. Tüm kararlar, önergeler ve tavsiyeler olabildiğince konsensüsle alınacaktır. Bu sağlanmazsa karar mevcut ve oy kullanan üyelerin 2/3 oyuyla alınacaktır.

Madde 8

Acil durumlar ve gelişmeler karşısında Birliğe canlılık ve esneklik kazandırmak için Başkanlık Troykası aşağıdaki şekilde oluşturulacaktır:

1. Başkanlık Troykası, İKÖPAB Konferansı'nın mevcut, bir önceki ve bir sonraki Meclis Başkanları'ndan oluşacaktır. Troyka, Konferansa, Genel Komiteye veya İcra Komitesi'ne Birliğin yararına olacak ve hedeflerin gerçekleştirilmesini sağlayabilecek önerilerde bulunabilir.
2. Başkanlık Troykası; üyelerinin oy birliği ile Birliğin duruşunu belirlemek, irtibatlarını ve konumunu güçlendirmek amacıyla uluslararası organizasyonlarla temaslar kurabilir. Genel Sekreter ile koordinasyon kurarak, bu amaçla herhangi bir Konferans, Genel Komite ve İcra Komitesi üyesini veya Genel Sekreteri görevlendirebilir.
3. Başkanlık Troykası; acil durumlarda üyelerinin oy birliği ile ve aşağıdaki gerekli istişarelerde bulunarak, koşullar elverdiğince herhangi bir acil konuda İKÖPAB adına, Birliğin ilkeleri ve hedefleri ile ayrıca kararları ve oluşturulan konumuna uygun olarak bildiri yayınlatabilir.
4. İKÖPAB Genel Sekreteri, Başkanlık Troykası'nın çalışmalarını koordine edecektir.
5. Genel Sekreter; Başkanlık Troykası'nın çalışmaları ile ilgili raporlar hazırlayacak ve yayımlanmasından sonraki iki hafta içerisinde üye ülkelere kararları rapor edecektir.

Madde 9

1. Konferans veya Başkanlık Troykası, acil konularda özel görev için delegasyon veya delegasyonlar oluşturabilir. Konferans, delegasyonun yapısı, süresi, sayısı, görevi ve rapor (lar) yazma yükümlülüklerini belirleyecektir.
2. Yukarıdaki kararın kabulünde, Konferans veya Başkanlık Troykası tüzükte belirtilen ilkeler ile Konferansın daha önceki kararlarını dikkate alacak ve bu kararında karşılıklı

anlayış, şeffaflık ve tarafsızlığını koruyacaktır. Konferans; Delegasyon Başkanı olarak görevlendirilen üyeyi atayacaktır.

3. Delegasyon Başkanı(ları) ve İKÖPAB Genel Sekreteri, delegasyonun faaliyeti ve sonuçlar ile ilgili taslak bir rapor hazırlayacaktır. Rapor, önce Genel Komite'ye daha sonra Konferans'a sunulacaktır.

4. Delegasyon(lar), İKÖPAB Genel Sekreteri ile koordinasyon neticesinde oluşturulacaktır.

Madde 10

Genel Komite

Konferans, aksine karar verilmediği sürece, kendisine sunulan konuları tartışmak ve ilk toplantısında müzakere edilmeksizin kabul edilecek raporu sunmak için Konferans'tan iki gün önce toplanacak bir Genel Komite oluşturacaktır.

1. Genel Komite, Birliğin üyelerinin yasama ve/veya danışma meclisi veya benzer organlarının iki üyesinden oluşur. Üyelerin görev süresi gelecek konferansa kadar sürecektir. Genel Komite üyeleri parlamenterlerden oluşur.
2. Genel Komite üyelerinin ölüm, istifa veya parlamenterlik sıfatlarını kaybetmeleri halinde, kalan süre için kendi parlamentolarından bir üye yerlerine geçecektir.
3. Genel Komite yılda bir kez üyelerinin yarıdan fazlasının mevcudiyeti ile Konferansa ev sahibi yapan ülkede toplanacaktır.
4. Genel Komite Başkanı ve Birliğin herhangi bir üyesi Genel Komite'nin olağanüstü toplanmasını talep edebilir. Başkan, Birlik üyelerinin çoğunluğu tarafından bu talep desteklenirse olağanüstü toplantıyı yapar. Olağanüstü toplantı yalnızca toplanmasına vesile olan konu(ları) ele alır.
5. Genel Komite Başkanlığı, ilgili bölgesel grupların tavsiyesi ile yıllık coğrafik rotasyona göre mevcut Meclis Başkanlarının kararı ile seçilecektir. Aynı prosedür iki Başkan Yardımcısına da uygulanacaktır.
6. Genel Komite gündemindeki konuları müzakere etmek için gerekli olan alt komiteler oluşturabilir. Bu komiteler, rapor ve tavsiyelerini Genel Komite'ye iletcek ve görev süresi bu görevin sonuçlanmasıyla sona erecektir.

Madde 11

Genel Komite aşağıdaki görevlerden sorumlu olacaktır:

1. Genel Sekreterin yıllık raporunun incelenmesi,
2. Birliğin ve organlarının mali ve idari kural ve düzenlemelerini yapmak ve bunlara eklemelerde bulunmak,
3. Konferans'ın tarih ve belirlemek ve üye Parlamentoları davet etmek,
4. Üye Delegasyonlardan öneriler almak, onları incelemek, kararlar almak ve önemli olarak gördüklerini Konferansa iletmek,
5. Birliğin yıllık taslak bütçesi üzerinde çalışmak ve onaylamak ayrıca bir önceki yılın hesaplarını incelemek ve onaylamak,
6. Birliğin hesaplarını ve ödemeler dengesini incelemek üzere, dışardan denetçiler atamak,
7. Birliğe katılım veya tekrar katılım veya Birlik üyeliğinin askıya alınması için İKÖ üyesi ülkelerin Parlamentoları veya benzer organlarının talepleri üzerine karar almak,
8. İcra Komitesinin ilettiği Konferansa sunulacak Gözlemci statüsü başvurularıyla ilgili görüşlerini belirtmek,
9. Konferansın verdiği diğer görevleri icra etmek,
10. Konsey üyeleri arasından Mali Kontrol Komitesi üyelerini belirlemek
10. Birliğin hedeflerinin başarılmasında Konseyin gerekli gördüğü diğer eylem ve usulleri icra etmek,

Madde 12

1. Genel Komite ilk oturumunun başlangıcında gündemini kabul eder.
2. Genel Komite Delegasyon Başkanlarının önerdiği diğer maddeleri onaylayıp gündeme dâhil edebilir.
3. Genel Komite kararları ve tavsiyeleri mümkün olduğu ölçüde konsensüsle kabul edilecektir, bu olmadığı takdirde karar, oylamada mevcut üyelerin 2/3 çoğunluğu ile alınacaktır.

Madde 13

DAİMİ İHTİSAS KOMİTELERİ

1. Dört Daimi İhtisas Komitesi aşağıdaki şekilde oluşturulacaktır:
 - 1.1 Politik ve Dışilişkiler Komitesi
 - 1.2 Ekonomik İşler ve Çevre Komitesi
 - 1.3 İnsan Hakları, Kadın ve Aile İşleri Komitesi
 - 1.4 Kültürel ve Hukuki İşler ve Medeniyetlerarası Diyalog Komitesi
2. Her Daimi Komite coğrafi rotasyon kuralı dikkate alınarak her coğrafi gruptan 4 üye olmak üzere 1 yıl için 12 üyeden oluşacaktır.
3. Komite ilk toplantısında 1 yıl için raportör ve sekreterini seçecektir.
4. Konferans, İcra Komitesinin teklifi üzerine spesifik bir konu ile ilgili bir ad-hoc komite (geçici) oluşturabilir. Böyle bir komite oluşturulurken daha önceki kurallar göz önüne alınmalıdır. Konferans bu komitenin raportörünü atayacaktır.
5. Komiteler, en az yılda bir kez toplanacaktır. Bu toplantılardan biri Genel Komite ve Konferans oturumlarının hemen öncesinde yapılacaktır. Diğer Genel Sekreterin çağrısıyla 6 ayda 1 yapılabilir.
6. Daimi İhtisas Komiteleri kabul edilmek üzere, gündemlerine yeni maddeler ekleyebilir.
7. Politik ve Dış İlişkiler ile Ekonomik İlişkiler ve Çevre Daimi İhtisas Komiteleri gelişmeler ışığında, mevcut sorunları incelemek üzere özel komiteler kurabilir.

Madde 14

İcra Komitesi

1. İcra Komitesi eşit coğrafi dağılım temelinde üyeleri arasından Konferansın seçtiği on iki üyeye ilaveten bir önceki, mevcut ve gelecekteki Konferanslara ev sahipliği yapan Delegasyonların birer üyesinden oluşacaktır. Görev süreleri bir yıldır.
2. İcra Komitesine, İki Başkan Yardımcısının yardımcılığında, evsahipliği yapan ülkenin Parlamento Başkanı başkanlık eder.
3. Ölüm, istifa veya Parlamenterliğini kaybetmekten dolayı boşalan İcra Komitesi üyeliği kalan süre için ilgili Parlamentonun diğer bir üyesi tarafından doldurulur.
4. İcra Komitesi on beş üyesinin en az onunun mevcudiyeti ile yılda en az iki kez toplanacaktır. Kararlar ve tavsiyeler mümkün olduğu ölçüde konsensüsle alınacak, bu olmadığı takdirde oylamada mevcut bulunan ülkelerin 2/3 çoğunluğu ile alınacaktır.

Madde 15

İcra Komitesi aşağıdakilerden sorumlu olacaktır:

1. Birliğe katılım veya tekrar katılım veya Birliğe üyeliğin askıya alınması taleplerini incelemek ve bu konudaki tavsiyeleri ile ilgili Konseyi bilgilendirmek,
2. Gözlemci başvuruları ile ilgili incelemeler yapmak ve Genel Komiteye görüşlerini sunmak,
3. Genel Komite ve Konferansın taslak gündemini hazırlamak
4. Genel Komite ve Konferans gündemine ek gündem maddesi eklenmesi ile ilgili talepler hususunda görüşünü belirtmek
5. Genel Komite veya Konferansın kabul ettiği karar ve tavsiyelerinin uygulanması ile ilgili genel Sekreterlik çalışma ve faaliyetlerini izlemek
6. Genel Komite ve Konferansın kendisine verdiği diğer görevleri icra etmek

Madde 16

Genel Sekreterlik

1. Konferans Birlik üyelerinin coğrafik rotasyon kuralına göre aday göstermesi ile Genel Sekreteri seçecektir. Adaylar idari işler ve parlamenter işlerde tecrübeli ve yüksek niteliklere sahip olmalıdır. Genel Sekreter mümkün olduğu ölçüde konsensüsle seçilecek, bu olmadığı takdirde oylamada mevcut bulunan ülkelerin 2/3 çoğunluğu ile seçilecektir.
2. Genel Sekreter coğrafik rotasyon kuralına dört yıllık bir süre için seçilecektir. Görev süresi bir kez uzatılabilir. Genel Sekreter, birliğin Genel Merkezi'nin mukim olduğu ülke dışındaki ülkelere seçilir.
3. Genel Sekreterlik pozisyonunun herhangi bir sebeple boşalması durumunda Konferans Başkanı, Konferans yeni Genel Sekreteri seçene kadar Genel Sekreter Yardımcılarından birinin görevlerini üstlenmesini talep edecektir.
4. Genel Komite, Genel Sekreterin maaş ve haklarını belirleyecektir.
5. Halen geçerli olan İKÖ Üye Devletler Dokunulmazlıklar ve Ayrıcalıklar Anlaşması İKÖPAB için de geçerli olacaktır.
6. Eşit bölgesel dağılımı dikkate alarak Konferans, Genel Sekreterin tavsiyesi ile Genel Sekreter Yardımcıları, Müdürler ve diğer görevlileri atayacaktır.
7. Genel Sekreterin aday göstermesiyle Konferans tarafından seçilecek Genel Sekreter Yardımcılarının sayısı üç olacaktır. Bu seçim sırasında eşit coğrafi dağılım dikkate alınacak ve bu makamlardan birisi Genel Merkezin bulunduğu devletten olacaktır,

böylelikle takdirde Genel Sekreter ve yardımcılarında biri aynı devletten olmayacaktır.

Madde 17

Genel Sekreterlik, aşağıdaki görevlerden sorumludur:

1. Birlik üyeleri, Parlamentolar ve Birlik ve diğer bölgesel ve uluslararası kurumlarla birlik arasındaki sürekli irtibatları kolaylaştırmak,
2. Birliğin hedefleri ve tüzüğüne uygun olarak İKÖPAB ve İKÖ arasında işbirliğini geliştirmek
3. Birliğin mali ve idari işleri
4. Konferans ve Genel Komite tarafından çalışılacak konularla ilgili gerekli doküman, rapor, tutanak ve yazışmaları hazırlamak
5. Birliğin arşivini tutmak
6. Konferans ve Genel Komite tarafından kabul edilen karar ve tavsiyelerle ilgili Birlik üyeleri ve diğer organlarını bilgilendirmek
7. Birliğin kararlarının uygulanması amacıyla gerekli önlemleri almak

Madde 18

1. Genel Sekreter Birliğin faaliyetleri ve Birlik üyeleri ile ilgili uluslararası parlamenter gelişmeleri sunduğu bir yıllık rapor hazırlayacaktır. Üye Parlamentolar, Konferans ve Genel Komite toplantısından en az iki ay önce bu konuyla ilgili gerekli bilgiyi Genel Sekretere sağlayacaklardır.
2. Genel Sekreter Konsey toplantısından en az bir ay önce üye Parlamentolara rapor gönderecektir. Bu rapor, Konsey ve Konferansın işlemlerini başlatacağı genel müzakere için temeller sağlayacaktır.

Madde 19

Genel Hükümler

1. Birlik, Konferans Başkanı ve temsilcileri tarafından temsil edilen yasal bir oluşumdur.
2. Birliğin sürekli merkezi İran İslam Cumhuriyeti başkenti Tahran'da olacaktır. Birliğin sürekli merkezinin değişikliği ile ilgili herhangi bir karar mümkün olduğu ölçüde konsensüsle Konferans tarafından verilecektir. Bu sağlanamadığı takdirde karar, Birlik üyelerinin 2/3 çoğunluğu ile alınacaktır.

Madde 20

Üye Parlamentolar İslam Konferansı Örgütü'nün katkı payları oranları dikkate alınarak yapılacak bir sınıflamaya göre bütçeye katkıda bulunacaklardır. Her bir Birlik üyesinin katkısı ilgili üye devletin İKÖ bütçesine katkısının yarısını geçmeyecektir. İKÖPAB'ın yıllık bütçesinde Üye Parlamentoların katkı paylarının artırılması ile ilgili değişiklik önerisi Genel Sekreterin önerisi ve Genel Komite'nin onayı ile Konferansın onayına sunulacaktır.

Madde 21

Birliğin çalışma dilleri Arapça, İngilizce ve Fransızca'dır.

Madde 22

Konferans Birlik üyelerinin talebi üzerine tüzükte değişiklik yapmayı önerebilir. Öneri incelenmek üzere İcra Komitesi'ne verilecek ve daha sonra Komite'nin görüşleri ile birlikte Konferans'a sunulacaktır. Tüzük değişiklikleri Birlik üyelerinin 2/3 çoğunlukla Konferans tarafından onaylanmadığı takdirde geçersiz sayılacaktır.